

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/76/2021
Identifikačné číslo spisu: 2517205074
Dátum vydania rozhodnutia: 29.09.2021
Meno a priezvisko: Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2517205074.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú E. J., nar. Z., trvale pobytom u matky, zastúpenej procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, dieťa matky C. N., bývajúcej v G., zastúpenej JUDr. Tomášom Sninčákom, PhD., advokátom, so sídlom v Bratislave, Hlboká cesta 7 a otca C. J., bývajúceho v T., o návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa, vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 9P/172/2017, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 16. decembra 2020 sp. zn. 26CoP/55/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ a „okresný súd“) rozsudkom z 12. marca 2020 č. k. 9P/172/2017-627 zvýšil otcovi vyživovaciu povinnosť pre maloletú E. zo sumy 99,58 eur mesačne na sumu 130 eur mesačne s účinnosťou od 7. novembra 2017; dlh na splatnom výživnom za obdobie od 7. novembra 2017 do 29. februára 2020 vo výške 845,58 eur povolil otcovi splácať mesačnými splátkami vo výške 23,49 eur popri bežnom výživnom, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia; týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Piešťany č. k. 12P/84/2011-586 z 5. apríla 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoP/66/2013 z 30. septembra 2013 v časti výšky výživného; žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil ustanoveniami § 36 ods. 1, § 62 ods. 2 a ods. 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „ZoR“); § 232 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“); § 52, § 53, §55 a § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „CMP“). Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie uviedol, že nakoľko matka podala návrh na zvýšenie výživného 7. novembra 2017, pričom tento návrh následne rozšírila s účinnosťou od 6. novembra 2016 s prihliadnutím na dôvody hodné osobitného zreteľa (viacnásobná zmena pomerov na

strane maloletej), súd prvej inštancie dospel k záveru, že u matky neboli zistené také okolnosti, ktoré by jej objektívne bránili v tom, aby včas a bez zbytočného odkladu podala návrh na zvýšenie výživného už skôr. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal aj na to, že matka pôvodne navrhla zvýšenie výživného na sumu 350 eur mesačne a až následne v priebehu súdneho konania navrhla zvýšenie výživného až na sumu 450 eur mesačne s účinnosťou od 7. novembra 2016 bez uvedenia objektívnych skutočností. S poukazom na uvedené, súd otcovi zvýšil výživné pre mal. E. s účinnosťou od 7. novembra 2017 zo sumy 99,58 eur mesačne na 130 eur mesačne a dlh na splatnom výživnom vo výške 845,58 eur otcovi povolil splácať mesačnými splátkami vo výške 23,49 eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok v prípade jej nesplnenia. Takúto výšku splátky súd považoval za primeranú s ohľadom na výšku výživného, všetky zistené skutočnosti, pričom k splateniu dôjde do 36 mesiacov.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „odvolací súd“ a „krajský súd“) rozsudkom zo 16. decembra 2020 sp. zn. 26CoP/55/2020 napadnutý rozsudok potvrdil a určil, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd konštatoval, že podľa ustálenej súdnej praxe, na ktorú správne vzal súd prvej inštancie zreteľ, rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, je povinný prispievať na výživu svojich detí sumou vo výške 25 % až 30 % z jeho netto príjmu, a to vzhľadom na odôvodnené potreby toho-ktorého dieťaťa s tým, že výživou dieťaťa, na ktorú obidvaja rodičia prispievajú, sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Pri rozhodovaní o zmene výživného súd prvej inštancie správne previedol porovnanie okolností dôležitých pre určovanie výživného tak v dobe skoršieho, ako i nového rozhodovania, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Prihliadol ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, ak sa závažnejším spôsobom prejavili v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Podstatná zmena pomerov bola dostatočne preukázaná, keďže súd prvej inštancie podrobne skúmal pomery na strane účastníkov v čase pôvodného rozhodnutia o výživnom a porovnal ich s aktuálnymi pomermi a dôsledne porovnal zmenu odôvodnených potrieb na strane dieťaťa vo vzťahu k primeranosti určeného výživného, životnej úrovne rodičov s poukazom na vek, zdravotný stav, schopnosť starať sa o seba, pravidelné, ako aj náhodné výdavky dieťaťa v súvislosti so školskou dochádzkou, zdravotnou starostlivosťou, ako aj jeho kultúrnymi, športovými a inými voľnočasovými aktivitami. Rovnako na strane povinných osôb, rodičov maloletej, manželky otca maloletej porovnal zistené aktuálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery s pomermi zistenými v čase posledného rozhodovania, a správne dospel k záveru o podstatnej zmene pomerov v súvislosti s príjmami rodičov dieťaťa, počtom ich vyživovacích povinností, osobných a materiálnych pomerov v nadväznosti na vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, vedomosti, pracovné skúsenosti, ako aj situáciu na trhu práce a podobne. Majetkové pomery posudzoval komplexne, a to ako majetok povinného ako objektívnu kategóriu, tak i jeho životný štandard, ktorým sa prezentuje navonok. V konaní bol nesporný skutkový stav zistený súdom prvej inštancie. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Pri rozhodovaní o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletej E. správne vyhodnotil schopnosti a možnosti oboch rodičov prispievať na výživu maloletej, ako aj odôvodnené potreby maloletej, ktoré síce úplne zreteľne nevyčísľil sumou potrebnou na pokrytie mesačných výdavkov maloletej, avšak z obsahu vykonaného dokazovania vyplynuli. Správne prihliadol na príjem otca v rozsahu cca 1.114 eur mesačne, keď odvolacia námietka matky, že súd prvej inštancie mal vziať do úvahy, že otec sa vzdal výhodnejšieho zamestnania v kamiónovej doprave je nedôvodná, keďže k tejto zmene došlo ešte pred ostatným rozhodnutím Okresného súdu Piešťany č. k. 12P/84/2011-586 z 5. apríla 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoP/66/2013 z 30. septembra 2013 v časti výšky výživného. Súdom prvej inštancie určené výživné otcovi vo výške 130 eur zodpovedá jeho možnostiam a schopnostiam. Uviedol, že pokiaľ otec prispeje na výživu maloletej E. sumou 130 eur mesačne, ktorá suma predstavuje cca 11,67 % z jeho potenciálneho príjmu, matka spolu sumou 110 eur mesačne, t. j. cca 28 % z jej príjmu, pričom priamo finančne prispeje sumou 80 eur mesačne a zostatok výšky výživného v rozsahu 30 eur vykompenzuje svojou osobnou starostlivosťou o maloletú a k tomu sa pripočíta suma rodinných prídavkov 24,34 eur mesačne, vytvorí sa dostatok

finančných prostriedkov (suma 245,30 eur) potrebných na krytie odôvodnených potrieb maloletej. V prejednávanej veci pri predpokladanom výživnom vzhl'adom na vek maloletej a tomu zodpovedajúce náklady potrebné na uspokojovanie jej odôvodnených potrieb by išlo o výživné v rozsahu cca 28 % z príjmu otca maloletej a predstavovalo by výživné vo výške cca 312 eur mesačne, nakoľko však otec má i iné vyživovacie povinnosti, a to k plnoletej L., mal. P. a mal. C. je potrebné túto sumu rozpočítať na všetky štyri vyživovacie povinnosti otca. Súd prvej inštancie správne zohľadnil i príjem manželky otca maloletej E. a správne zo sumy výživného pre všetky výživou odkázané deti otca pochádzajúce z jeho manželstva určil na maloletú E. výživné nie v 1/4, t. j. 25 % z rozsahu výživného 28 % až 30 % z príjmu otca, ale až 38,90 % z celkového rozsahu sumy majúcej slúžiť na výživné pre všetky deti otca. Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil, keď tento správne rozhodol o zvýšení výživného, o účinnosti zvýšenia, o zročnom výživnom s tým, že pri určení samotnej paričnej lehoty (lehoty na plnenie) dospel k správne záveru, že primeranou lehotou je obdobie 36 mesiacov, riadiac sa pri svojom rozhodnutí doterajšou súdnou praxou, ako i úvahou, že výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami výživou povinného a napokon i o náhrade trov konania. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP, pretože ide o konanie, v ktorom si každý z účastníkov platí trovy konania sám (§ 49 CMP) a žiaden z nich nemá ani nárok na ich náhradu od iného účastníka, ak nie sú splnené podmienky pre aplikáciu výnimiek podľa § 53 CMP, alebo podľa § 55 CMP, t. j., ak by ich priznanie vyžadovali okolnosti prípadu a z nich plynúca potreba spravodlivého usporiadania veci, čo však nebol prípad práve prejednávanej veci.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala matka (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Dovolateľka má za to, že konajúce súdy nesprávne právne vec posúdili a nedokázali zistiť skutočný stav veci. Na jednej strane vykonali pre konanie irelevantné dôkazy čo do rozhodného obdobia, no na strane druhej vykonanie podstatných a rozhodujúcich dôkazov odmietli. Napriek skutočnostiam uvádzaným v odôvodnení rozsudku, konajúce súdy nevykonali predložené dôkazy. Konajúce súdy tak napriek dĺžke konania nevykonali relevantné a navrhnuté dôkazy, uspokojili sa s dôkaznými prostriedkami nepodloženými tvrdeniami otca a prijali nesprávne závery, na základe ktorých došlo k vydaniu právne neudržateľných rozsudkov, ktoré neboli v záujme maloletej. Konajúce súdy nikdy neskúmali dôkazné prostriedky vo vzťahu k rodinnému stavu otca, keďže v tejto otázke sa jeho výpovede rozchádzali. Súdy túto skutočnosť neskúmali napriek tomu, že dovolateľka na to opakovane poukazovala, pričom rodinný stav otca vnímala ako podstatný aj pre otázku zbavovania sa majetku. Dokazovanie podľa názoru dovolateľky nebolo vykonané riadne. Status maloletej a jej zdravotný stav vyžadujú ďalšie nevyhnutné a pravidelné výdavky, ktoré musí dovolateľka uhrádzať sama. Za nespravodlivé považuje závery súdu o tom, že kompenzuje poskytované výživné aj starostlivosťou v minimálnom rozsahu. Tu treba prijať záver, že kompenzácia dovolateľky je zásadná už s poukazom na nevyhnutnosť venovania sa maloletej, jej pomoci v škole so vzdelaním, ako aj zvýšenej starostlivosti pre jej zdravotné ťažkosti. Konajúce súdy sa v bode 24. napádaného rozhodnutia dovoľovali aplikácie všeobecného vzorca ustáleného súdnou praxou. Pri tejto úvahe ale opomenuli zásadnú skutočnosť, a to individualizáciu každého prípadu. Navyše ani napriek tomu, že sa ho dovoľávajú, nepoužili ho správne, keďže v prípade otca nedochádza k žiadnemu zaobstarávaniu, resp. uspokojovaniu všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj maloletej. Konajúce súdy pri tomto spore dospeli k zovšeobecneniu pravidiel, a týmto zovšeobecnením podľa názoru dovolateľky porušili stabilnú judikatúru, ktorá sa dožaduje individualizácie skúmania pri týchto konaniach. S odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. septembra 2019, sp. zn. 4 Cdo 148/2019 je možno konštatovať, že odvolávanie sa na stabilnú judikatúru, resp. na nejaké všeobecne prijímané pravidlo, je v rozpore s právom a názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Na záver dovolateľka žiadala dovolací súd, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Otec vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že s dovolaním matky v plnom rozsahu nesúhlasí a naďalej trvá na všetkých jeho vyjadreniach, či už písomných alebo ústnych tvrdeniach v prvoinštančom konaní, ako aj v odvolacom konaní. Konajúci súd správne posúdil, že si vzorne plní vyživovaciu povinnosť. Opakovane a právom matke vytyka, že je stále nezamestnaná, resp. je zamestnaná iba

krátkodobo, čo je pravda. Matka od narodenia maloletej nikdy riadne nepracovala, hoci má vysokoškolské vzdelanie. Matka je tiež povinná sa zamestnať a žiť nielen seba, ale podľa Zákona o rodine prispievať aj na výživu maloletého dieťaťa. Uviedol, že treba prihliadnúť aj na potencionálny príjem, teda to, čo je objektívne možné, aby zarobila s ohľadom na svoj vek, kvalifikáciu vysokoškolské vzdelanie a pod. Otec rešpektuje napadnutý rozsudok odvolacieho súdu.

5. Na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa s účinnosťou od 1. júla 2016 vzťahuje zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „CMP“). V zmysle § 2 ods. 1 CMP sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP neustanovuje inak, dovolací súd ďalej skúmal možnosť aplikácie ustanovení CSP pre konanie o dovolaní matky.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo ako „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledujúcich bodoch.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Dovolaiteľka v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP a z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Vo vzťahu k dovolacej námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f/ CSP namietala, že odvolací súd a súd prvej inštancie na jednej strane vykonali pre konanie irelevantné dôkazy čo do rozhodného obdobia, no na strane druhej vykonanie podstatných a rozhodujúcich dôkazov odmietli.

10. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku

všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Pod pojmom „procesný postup“ sa v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor). Len ak je (takto interpretovaný) procesný postup nesprávny, môže byť strane sporu znemožnená realizácia jej procesných oprávnení (porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pojem „procesný postup“ teda nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ teda nemožno rozumieť samo rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017, 8 Cdo 187/2017).

14. K námietke týkajúcej sa dôkazných prostriedkov vo vzťahu k rodinnému a finančnému stavu otca, ako aj otázku jeho zभावovania sa majetku, dovolací súd uvádza, že v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu do 30. júna 2016 sa vyskytovali námietky dovolateľov týkajúce sa nedostatkov v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, prípadne nesprávnosti hodnotenia výsledkov dokazovania. Najvyšší súd vo vzťahu k takýmto námietkam dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (porovnaj judikáty R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

15. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie matky nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, a preto ho podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

16. Dovolaiteľka ďalej vyvodzuje prípustnosť dovolania i z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Najvyšší súd pripomína, že z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná len otázka, ktorá vykazuje znaky pretrvávajúcej rozdielnosti rozhodovania dovolacích senátov, t. j. existujúca nejednotnosť posudzovania danej otázky. Z obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) matkou podaného dovolania je zrejmé, že mala na mysli dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

16.1. Podľa názoru dovolaiteľky, konajúce súdy porušili stabilnú judikatúru, ktorá sa dožaduje individualizácie skúmania výšky výživného a nejaké všeobecne prijímané pravidlo je v rozpore s právom, pričom poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. septembra 2019, sp. zn. 4 Cdo 148/2019.

16.2. V rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 148/2019 najvyšší súd uviedol, že každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady (porovnaj sp. zn. 5 Cdo 87/2017, 3 Cdo 226/2017). Je preto namieste konštatovanie, že v takto vysoko individuálnej otázke (akou je určenie konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti) sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom

ustanovených východísk na určenie výživného postupujú totiž sudy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach (porovnaj sp. zn. 8 Cdo 50/2017, 3 Cdo 226/2017, 3 Cdo 88/2017). V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky výživného zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 226/2017).

17. Otázkou relevantnou z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie alebo aplikácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 126/2017, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 132/2017, 4 Cdo 207/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 221/2017). Ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (R 83/2018).

18. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) dovolacieho súdu, ktoré naplnia pojem ustálená prax dovolacieho súdu (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 206/2016, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 27/2017, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 35/2017, 7 Cdo 7/2018). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie dovolacieho súdu mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ a mohlo by viesť k procesne neprípustnému bezbrehému dovolaciemu prieskumu priečiacemu sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj tiež Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382 a tiež sp. zn. 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017).

19. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa (porovnaj sp. zn. 2 Cdo 167/2017, 3 Cdo 235/2016, 5 Cdo 13/2018, 7 Cdo 114/2018, 8 Cdo 78/2017).

20. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom), ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pritom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na zistenie (prijatie záveru), či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach (okolnostiach) podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu. Pokiaľ dovolateľ nevysvetlí, ktoré rozhodnutie treba považovať za „skorší prípad“, dovolací súd nemá podklad pre takéto posudzovanie, čo v konečnom dôsledku znamená, že nemôže prikróčiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu. Ten istý dôsledok má, ak dovolateľ odkáže na „skoršie“ rozhodnutie, ktoré sa však týka skutkovo a právne

odlišnej právnej veci.

21. V danom prípade matka v dovolaní namietala, že odvolací súd sa svojím rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v právnej otázke spočívajúcej v individualizácii skúmania výšky výživného u maloletých. V predmetnej právnej veci dovolateľka namieta odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v riešení právnej otázky, ktorá nebola riešená odvolacím súdom a od jej riešenia nezáviselo rozhodnutie dovolacieho súdu. Podľa názoru dovolacieho súdu, odvolací súd svojím postupom uvedeným v napadnutom rozhodnutí nešiel nad rámec z kritérií pre stanovenie výšky výživného pre maloletú. K samotnej otázke, ktorú dovolateľka považovala za podstatnú, a to otázku ustálenia, aké sú základné kritériá pre určenie výšky výživného maloletej s poukazom na individualizáciu jednotlivých prípadov, treba uviesť, že takto formulovanú otázku nemožno považovať za relevantnú v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

22. Dovolací súd uvádza, že určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia jedinečných skutkových okolností, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé rozhodnutie o výživnom na dieťa je založené na riešení čisto individuálnych otázok. Spôsob, ktorý v danom prípade zvolili súdy pri obstarávaní podkladov pre stanovenie výživného, sa nepriečil zákonu. Dovoláním napadnuté rozhodnutie je zákonné, spravodlivé a zohľadňuje najlepší záujem dieťaťa. Výšku súdmi priznaného výživného považuje aj dovolací súd za primeranú skutkovým zisteniam súdov.

23. Dovolateľkou postavená otázka nemá charakter právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Prítom základné kritériá, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výšky výživného uviedol v dôvodoch rozhodnutia aj odvolací súd, a to v bodoch 23. a 25. rozsudku, pričom vzal do úvahy aj ďalšie vyživovacie povinnosti otca. Aj keď sa odvolací súd dovolával aplikácie všeobecného vzorca ustáleného súdnou praxou, v tejto veci ale vzal do úvahy aj všetky zásadné skutočnosti, a to pre účel individualizácie daného prípadu. Konajúcimi súdmi uvedené kritériá sa nijako neodlišujú od kritérií v dovolateľkou citovanom rozsudku Najvyššieho súdu SR z 25. septembra 2019, sp. zn. 4 Cdo 148/2019, ale naopak sú s ním v zhode. Súdna prax teda nemá žiaden zásadný problém so stanovením týchto kritérií. V rámci tejto otázky nie je preto splnená podmienka vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 CSP.

24. Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní nároku, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP a § 432 ods. 2 CSP.

25. Z dôvodov vyššie uvedených dovolací súd dovolanie matky a j v tejto časti odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

26. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 52 CMP a § 451 ods. 3 CSP.

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.